

Sygn.akt III AUa 365/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SO del. Tomasz Madej

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2017 r. w B.

sprawy z odwołania J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy J. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 marca 2017 r. sygn. akt V U 134/17

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od J. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

SSO del. Tomasz Madej SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski

Sygn. akt III AUa 365/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 12 stycznia 2017 r., wydaną na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił wysokość emerytury J. B. od 1 czerwca 2016 r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Z powyższą decyzją nie zgodził się J. B.. Domagał się przeliczenia świadczenia od 5 lutego 2009 r., tj. od daty nabycia prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 28 marca 2017 r. odwołanie oddalił. Sąd ten ustalił, że skarżący urodził się (...) W okresie od 1 stycznia 2001 r. do 5 lutego 2009 r. otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Decyzją z 26 lutego 2009 r. na podstawie art. 27a o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyznał mu z tytułu osiągnięcia 65 lat życia prawo do emerytury. Do ustalenia wysokości świadczenia

przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru renty. Wnioskodawca do 28 lutego 2009 r. kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

Dnia 2 lutego 2016 r. (prawidłowo: 2 czerwca 2016 r.) J. B. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. ZUS odmówił mu obliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach wskazując, iż świadczenie zostało mu przyznane na podstawie art. 27a. Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 12 października 2016 r. w sprawie V U 782/16 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. B. prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach. Wykonując ten wyrok organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Oceniając stan faktyczny sprawy Sąd pierwszej instancji odwołał się do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W niniejszej sprawie bezsporne było, że J. B. wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury (przeliczenie jej wysokości) 2 czerwca 2016 r. Zatem brak było podstaw, aby przeliczyć należne mu świadczenie od 5 lutego 2009 r. Wysokość emerytury została wyliczona zgodnie z prawomocnym orzeczeniem Sądu Okręgowego, na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach. Świadczenie należne wnioskodawcy, wyliczone na podstawie tych przepisów wyniosło 2.826,23 zł brutto i było wyższe od dotychczas otrzymywanego. W tych okolicznościach, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie J. B..

Apelację od powyższego wyroku wniósł J. B..

Zaskarżając wyrok w całości zarzucił, że w uzasadnieniu wyroku nie została wskazana podstawa prawna, która umożliwiłaby przeliczenie emerytury od 5 lutego 2009 r. Zarzucił również, że błędnie została obliczona wysokość emerytury. Emerytura od 1 marca 2016 r. powinna wynosić 2.878,23 zł a nie 2.826,23 zł, jak wskazano w zaskarżonej decyzji.

Powołując się na te zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji poprzez przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego od 5 lutego 2009 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji z 12 stycznia 2017 r., prawidłowo przeliczył wysokość emerytury należnej J. B., w oparciu o zasady określone przepisem art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383).

Zgodnie z treścią art. 55 ustawy o emeryturach i rentach, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 (czyli osobie spełniającej warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego (60/65 lat) i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26 (według „nowych zasad”), jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 (według „starych zasad”).

W myśl art. 26 ust. 1, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 (tj. kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego oraz kwot środków

zewidencjonowanych na subkoncie) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

A zatem jak z powyższego wynika, art. 55 ustawy umożliwia ustalenie dla świadczeniobiorcy najbardziej korzystnej wysokości świadczenia, przyznanego na podstawie art. 27. Umożliwia on ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach, według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., o ile osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po 31 grudnia 2008 r. a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona, zgodnie z art. 53 ustawy.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 12 października 2016 r. w sprawie sygn. akt V U 782/16 przyznał J. B. prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z opisanymi wyżej regułami. Organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego.

Prawidłowo, do obliczenia wysokości emerytury wnioskodawcy, organ rentowy przyjął: kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zgromadzonych na koncie wnioskodawcy z uwzględnieniem waloryzacji (36680,97 zł) oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego (417320,67 zł), podzielone przez dalsze średnie trwanie życia (202,70 miesięcy). Jak wynika z przytoczonych przepisów, w tym sposobie ustalania wysokości świadczenia emerytalnego (według „nowych zasad”), nie uwzględnia się podstawy wymiaru emerytury, a wyłącznie zgromadzone na koncie składki i wartość kapitału początkowego. Sąd Apelacyjny nie dopatrzył się w sposobie wyliczenia świadczenia emerytalnego wnioskodawcy przyjętym w zaskarżonej decyzji żadnych nieprawidłowości. Wnioskodawca w apelacji, jak i w dalszych pismach procesowych (z 15 maja 2017 r. – k. 60-61; z 28 listopada 2017 r. – k. 68-75; z 5 grudnia 2017 r. – k. 78-81) nie wskazał natomiast żadnych konkretnych zarzutów pod adresem zaskarżonej decyzji ZUS czy też wyroku Sądu pierwszej instancji i nie wyjaśnił, na czym jego zdaniem polegał błąd w wyliczeniu świadczenia emerytalnego przez organ rentowy, a jedynie przytaczał treść obowiązujących przepisów dotyczących ustalania prawa do emerytury i jej wysokości, tj.: art. 27 ust.1, art. 27a, art. 24 ust. 2, art. 24a, art. 55, art. 55a, art. 15 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wyjaśnić należy, że domagając się ustalenia wysokości emerytury, z uwzględnieniem podstawy jej wymiaru, skarżący nieprawidłowo odwołuje się do sposobu obliczenia świadczenia emerytalnego według tzw. „starych zasad”, czyli na podstawie art. 53 ustawy, zatem w konsekwencji domaga się obliczenia wysokości emerytury według dwóch różnych systemów obliczania świadczeń.

W starym systemie emerytalnym wysokość emerytury zależała od długości okresów składkowych i nieskładkowych oraz od podstawy wymiaru, natomiast w nowym systemie emerytalnym, opartym na zasadzie zdefiniowanej składki, wysokość emerytury uzależniona jest przede wszystkim od kwoty składek wpłaconych przez ubezpieczonego i zaewidencjonowanych na jego indywidualnym koncie emerytalnym, przy czym bez znaczenia dla uzyskania świadczenia pozostaje długość okresów składkowych i nieskładkowych. Dopiero w przypadku, gdy emerytura obliczona według „nowych zasad” jest dla ubezpieczonego mniej korzystna, wówczas organ rentowy powinien obliczyć emeryturę według „starych zasad”, czyli z uwzględnieniem przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (art. 15 ust. 1) bądź też z uwzględnieniem przeciętnej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 15 ust. 6). Tym samym, zdaniem Sądu Apelacyjnego sposób wyliczenia świadczenia emerytalnego wnioskodawcy przyjęty w decyzji organu rentowego z 12 stycznia 2017 r., jest prawidłowy i nie wymaga żadnej korekty.

Nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego również kwestia daty, od której emerytura wnioskodawcy powinna zostać przeliczona.

Wbrew zawartym w apelacji twierdzeniom, Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że emerytura powinna zostać przeliczona od 1 czerwca 2016 r.

Przede wszystkim z brzmienia art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że uprawnienie do przeliczenia emerytury, na podstawie art. 26 przysługuje ubezpieczonemu, który wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę, czy nie.

Ponadto, zgodnie z zasadami ustalania świadczeń, art. 100 i następne ustawy, generalną zasadą wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych jest zasada wnioskowości, tj. wypłacania świadczeń od momentu złożenia wniosku o te świadczenia.

W myśl art. 116 ust. 1 ustawy, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej (takim wyjątkiem jest emerytura z urzędu przyznawana zamiast pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym – art. 27a ww. ustawy, co miało miejsce w przypadku wnioskodawcy).

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

A zatem, co do zasady, wypłata świadczeń określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, zarówno w przypadku przyznania prawa do świadczenia jak i ustalenia jego wysokości, uzależniona jest od daty złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku. Z akt emerytalno-rentowych wynika jednoznacznie, że J. B. wniosek o przeliczenie emerytury według nowych zasad złożył 2 czerwca 2016 r., zatem organ rentowy, zgodnie z treścią art. 116 ust. 1 i 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, przeliczył wysokość emerytury J. B. od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek o przeliczenie, tj. od 1 czerwca 2016 r. Nie ma natomiast możliwości przeliczenia wysokości emerytury od daty osiągnięcia przez ubezpieczonego powszechnego wieku emerytalnego (65 lat) tj. od 5 lutego 2009 r. czego domaga się skarżący w sprawie niniejszej. Organ rentowy ograniczony jest bowiem wnioskiem o przeliczenie emerytury, wniesionym przez J. B. w czerwcu 2016 r.

Reasumując, decyzja organu rentowego z 12 stycznia 2017 r., wydana w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 12 października 2016 r. w sprawie V U 782/16 była prawidłowa, co zasadnie ocenił Sąd pierwszej instancji.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. – punkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za jego wynik, zasądzając od przegrywającego sprawę J. B. na rzecz ZUS 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego w II instancji, tj. stawkę minimalną wynikającą z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) – punkt II sentencji wyroku.

SSO del. Tomasz Madej SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Marek Szymanowski